ANUNȚURI

Foaia MaxiMina intră în VACANȚĂ până după sărbători! Dumnezeu să dea tuturor bucurie și liniște!

• Fratele nostru **Andrei Melniczky** *(foto)* a primit vineri diaconia, iar azi ridică și crucea preoției, pentru parohia Groșii Noi, jud. Arad. Dumnezeu să-l întărească pe acest drum, alături de familie!

• Încă o mănăstirea în care se nevoiesc maicile plecate din obște se va îmbogăți duhovnicește: Băița primește săptămâna viitoare o copie a minunatei **icoane a Maicii Domnului Paramythia** de la mănăstirea Vatoped, din Sf. Munte, icoană făcătoare de minuni și ajutătoare celor cu inima întristată.

• Duminica trecută, la invitația Parohiilor din Pecica, **Părintele Ștefan** a fost prezent la comemorarea episcopului Roman Ciorogariu, ținând **un cuvânt intitulat „Cu credință și răbdare"**, alături de dr. Emanuil Nicolae Ineoan (fiul preotesei Denisia din Pecica și istoric din Cluj-Napoca).

• În această perioadă îi pomenim în chip deosebit în rugăciuni pe copila **Sara-Anamaria** și pe sora **Lidia**, la 3 ani de la adormire, precum și pe fratele **Ludovic**. Dumnezeu să-i odihnească!

• Marți seara, 19 decembrie, la biserică ne vor bucura prin colindele lor **Grupul Sf. Ioan Damaschin**, ca o pregustare a concertului propriu-zis de la Filarmonică, din 20 decembrie. Să-i întâmpinăm cum se cuvine!

ȘTIRI

• **Părintele ieromonah Veniamin Stan**, slujitor la Mănăstirea Hodoș-Bodrog, a trecut la Domnul săptămâna aceasta, după o lungă suferință. (sursa: *arhiepiscopiaaradului.ro*)

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

POVESTIRI DE CRĂCIUN DIN CLASICII RUȘI

Aflate sub semnul Nașterii Domnului, povestirile din această carte reprezintă un minunat prilej pentru a reflecta asupra umanității noastre. Compasiunea și umorul luminos, idealurile creștine și realitatea brutală a grijilor lumești, raza caldă a bunătății eroice, melancolia vremelniciei celor pământești își găsesc reflecția în aceste minunate texte din fondul clasic al literaturii ruse și universale.
Cititorului iubitor de frumos și de emoție autentică acest buchet de rare flori literare îi va aduce, fără îndoială, bogăție sufletească dăinuitoare.

MaxiMina
Foaie ortodoxă pentru suflet
Numărul 40 (CLIII) 17 decembrie 2023

Sfinții săptămânii

D 17 - DUMINICA A 28-A DUPĂ RUSALII (a Sfinților Strămoșo după trup ai Domnului); Sf. Prooroc Daniel; Sf. Trei Tineri: Anania, Azaria și Misail; Sf. Ier. Dionisie de Zachint – PEȘTE

L 18 - Sf. Mc. Sebastian; Sf. Cuv. Daniil Sihastrul - ULEI *Cuv. Veniamin Costachi, mitropolitul Moldovei (1846)*

M 19 - Sf. Mc. Bonifatie; Sf. Cuv. Aglaia; Sf. Muceniță Fausta (mama Sf. M.Mc. Anastasia);

Mi 20 - Sf. Sf. Mc. Ignatie Teoforul; Sf. Cuv. Ioan de Kronstadt; Sf. Cuv. Teoctista (mama Sf. Teodor Studitul) - ULEI *Mărturisitoarea mon. Teodosia Gologan (1972)*

J 21 - Sf. Mc. Iuliana; Sf. 630 Mucenici din Nicomidia; Sf. Cuvioși: Macarie Postitorul și Procopie cel nebun pentru Hristos

V 22 - Sf. Mare Mc. Anastasia; Sf. Ier. Petru Movilă al Kievului *Martirii din decembrie 1989*

S 23 - Sf. 10 mucenici din Creta; Sf. Ier. Nifon al Constanției; Sf. Cuv. Naum de Ohrida; Sf. Cuv. Servul (ocrotitorul paraliticilor) - ULEI

Sf. Ioan Gură de Aur

DOVEZILE
Nașterii Mântuitorului în ziua de Crăciun

> **“ Precum plantele cele nobile, când se pun în pământ, îndată și repede cresc la înălțime, la fel această sărbătoare, care la apuseni era demult cunoscută, iar la noi, abia acum, de câțiva ani s-a adus, așa de repede a crescut și așa de multe roade a adus .**

Ceea ce patriarhii cu mare dor au așteptat, proorocii au prezis, drepții au dorit să vadă, s-a împlinit în ziua de astăzi: Dumnezeu S-a arătat în trup pe pământ și a locuit între oameni. De aceea, să ne bucurăm și să ne veselim, iubiților! Nu sunt nici zece ani de când această zi s-a făcut cunoscută, și iată că ea strălucește prin râvna noastră, ca și când ni s-ar fi predat din veac și de mulți ani... Precum plantele cele nobile, când se pun în pământ, îndată și repede cresc la înălțime, la fel această sărbă-

toare, care la apuseni era demult cunoscută, iar la noi, abia acum, de câțiva ani s-a adus, așa de repede a crescut și așa de multe roade a adus, precum și voi vedeți, că biserica este plină de mulțimea credincioșilor.

... Deci, ce doriți voi să auziți întru această zi? Ce altceva decât să vorbim despre această zi. Eu știu că mulți, încă și acum, nu sunt lămuriți întru sine despre această sărbătoare. Unii sunt pentru, alții împotrivă, și în toate locurile se vorbește despre ea. Ei bine, despre această zi vom vorbi noi! **Căci această zi, măcar că nu se știe prea multe despre dânsa, se află la noi în așa de mare cinste.** Este lucru dovedit că ea, când va fi mai mult cunoscută, se va bucura de o râvnă mult mai mare. O pătrundere mai mare ce veți dobândi despre ea, prin vorba mea, va mări și mai mult dragostea voastră către această sărbătoare.

Eu am **trei dovezi** din care noi cunoaștem că acesta este timpul în care S-a născut Domnul nostru Iisus Hristos, Cuvântul lui Dumnezeu.

Cea dintâi din aceste trei dovezi este *repejunea cu care această sărbătoare s-a făcut cunoscută pretutindeni și a ajuns la așa înălțime și înflorire*. Pe ceea ce Gamaliil a zis în privința propovăduirii Evangheliei: „De este lucrul acesta de la oameni se va risipi, iar de este de la Dumnezeu, nu veți putea să-l risipiți" (Fapte 5, 38-39), tocmai pe aceasta mă bizuiesc eu când vă vorbesc despre sărbătoarea de astăzi. Fiindcă Cuvântul lui Dumnezeu, Care S-a născut în această zi, este din Dumnezeu, de aceea această sărbătoare nu numai că nu a încetat, ci din an în an s-a făcut mai mare și mai slăvită. De asemenea, și acea propovăduire a Evangheliei despre care grăiește Gamaliil, în puțini ani s-a răspândit în toată lumea, măcar că peste tot era condusă de făcătorii de corturi, de pescari și de oameni neînvățați. Micimea slujitorilor nu vătăma cu nimic, căci puterea Acelui care Se propovăduia biruia toate mai dinainte, depărta toate piedicile și descoperea propria putere.

Iar dacă cineva nu este lămurit de cele zise de mine, eu pot să aduc o **a doua dovadă**. Care? Ea se află în *spusele Evangheliei*: „în zilele acelea a ieșit poruncă de la Cezarul August să se înscrie toată lumea. Această înscriere s-a făcut întâi pe când Quirinius cârmuia Siria. Și se duceau toți să se înscrie, fiecare în cetatea sa. Și s-a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeea, în cetatea lui David care se numește Betleem, pentru că el era din casa și din neamul lui David, ca să se înscrie împreună cu Maria, cea logodită cu el, care era însărcinată. Dar pe când erau ei acolo, s-au împlinit zilele ca ea să nască, și a născut pe Fiul Său, Cel Unul-Născut și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei" (Luca 2, 1-7).

De aici se vede că **El S-a născut în timpul celui dintâi recensământ**. Deci, cel ce ar putea vedea actele cele vechi ce se află la Roma, va afla exact timpul acestui recensământ. Dar tu zici: „Ce ne trebuie nouă acestea, noi nu am fost la Roma și nici nu ne vom duce", însă ascultă și crede că noi am aflat ziua de la cei care cunosc bine aceste lucruri și care locuiesc în cetatea aceea. Cei ce locuiesc acolo, încă de mult prăznuiesc această zi, și, potrivit cu o veche tradiție, acum ne-au împărtășit și nouă despre aceasta.

Evanghelistul nu ne-a însemnat numai îndeobște, ci ne face cunoscut și ne arată lămurit și ziua întrupării lui Hristos. Cezarul August n-a dat acea poruncă din propria inițiativă, ci pentru că sufletul lui a fost mișcat de Dumnezeu, pentru ca el, fără să vrea, să slujească venirii pe lume a Celui Unuia-Născut. Dar va zice cineva: „Ce, a fost nașterea lui Hristos la porunca Cezarului?". Nu puțin, iubitule, ci foarte mult, și acea poruncă era dintre lucrurile cele mai neapărate pentru săvârșirea scopurilor lui Dumnezeu. Cum așa? ... Iosif și cu Maria, născuți în Betleem, părăsiseră cetatea aceasta și se așezaseră în Nazaret, precum adeseori se întâmplă că oamenii lasă cetatea părintească și își mută locuința în altă parte, însă Hristos trebuia să Se nască în Betleem, de aceea a ieșit porunca Cezarului, silindu-i, contra voii lor, să se ducă în Betleem, căci așa a rânduit Dumnezeu. Căci legea care poruncea ca fiecare să se înscrie în patria lui i-a silit să se ridice de acolo, adică din Nazaret, și să se ducă în Betleem pentru a se înscrie (Luca 2, 4-7).

Vedeți, iubiților, rânduiala lui Dumnezeu, care pentru scopurile Sale se folosește atât de cei credincioși, cât și de cei necredincioși, pentru ca cei ce sunt străini de adevărata cinstire a lui Dumnezeu să învețe a cunoaște puterea și virtutea Lui! Steaua a adus pe magii de la răsărit; porunca Cezarului a adus pe Maria în cetatea ei părintească, care s-a numit de prooroci ca loc de naștere a lui Hristos. Din aceasta, noi vedem că și Fecioara se trăgea din neamul lui David, căci dacă ea era din Betleem, era dovedit că și ea era din casa și familia lui David.

Iar **a treia dovadă** este aceasta: Când Ioan avea în pântecele Elisabetei șase luni, ea a primit pe Maria. Dacă noi vom afla care este acea lună a sasea, atunci vom ști și când a zămislit Maria, și știind aceasta, vom ști și când ea a născut socotind cele nouă luni. Dar de unde putem afla care era a șasea lună a sarcinii Elisabetei? De acolo, că știm în care lună ea a zămislit, și aceasta o aflăm când vom cunoaște timpul întru care bărbatul ei (Zaharia) a primit vestea cea bună. Și de unde putem cunoaște aceasta? Din Sfânta Scriptură, fiindcă Evanghelia ne istorisește că Zaharia era tocmai în Sfânta Sfintelor, când îngerul i-a adus vestea și l-a înștiințat despre nașterea lui Ioan. Deci, fiindcă Scriptura arată lămurit că singur Arhiereul, și numai o dată pe an, intra

CRĂCIUNURI
pe front

Indiferent de condițiile de luptă și de trai din linia întâi, militarii români au acordat atenția cuvenită sărbătorilor religioase (Crăciunului și Paștelui, mai ales). În 1941, Nașterea Domnului a fost întâmpinată de ostașii Batalionului 3 vânători de munte, pe frontul de la Sevastopol, *„după datinile strămoșești, făcând un Pom de Crăciun din proiectile rusești, cu un brăduleț ornat cu grenade, cartușe etc. și acoperit de zăpada ce începea să acopere deja plaiurile"*.

„Noapte de Crăciun, noapte sfântă – consemna și Vasile Scârneci. S-a aprins steaua. Fie ca aceasta să fie steaua mântuirii noastre. Colindele încep cu glasuri duioase, cu izbutită armonie. Ochii ostașilor sclipesc de emoție. La unii le picură lacrimi. Amintirile copilăriei, gândurile la cei dragi și scumpi de acasă... În picioare, cu capetele plecate, ascultăm colindele și urările și, de emoție, pe furiș, ne înecăm lacrimile. Nemții dintre noi sunt și emoționați, și mirați. Ei sunt hăt, de departe, din Silezia. Prizonierii ruși plâng și se închină acum liber, așa cum s-au închinat părinții lor când, în pravoslavnica Rusie, Dumnezeu era cu fața la ei. Cu înfrățire de camarazi de arme și creștini, împărțim puținul de hrană ce-l avem. Steaua se stinge. Bombele rusești șuieră sinistru și horcăie sălbatic. Cei orânduiți pentru veghe trec la posturile lor, ceilalți își pregătesc culcușul pe cimentul înghețat al cazematei".

În tranșee era însă o cu totul altă atmosferă: *„Ostașii de pe poziție suferă grav de frig. Adăposturi adânci nu se pot face, căci terenul este stâncos, pietros. Inamicul este foarte aproape și trage din armele cu luneta, cum ridici capul. Sunt uzi leoarcă și tremură ca varga, bieții de ei. De 12 zile primim numai hrană rece și aceasta când dă Dumnezeu, căci cei care aduc hrana dinapoi sunt dibuiți de proiectilele dușmanului hain. În fiecare noapte avem cai și bucătari răniți și omorâți"*.

Ca daruri, comandamentul diviziei a oferit ostașilor Batalionului 3 câte 250 ml vin, 150 ml rom, două pachete de țigarete și câte o carte poștală. Ofițerilor mai multe sticle de rom, un săpun și... trei pachete de țigări „Antonescu". Soldații germani au primit pachețele cu dulciuri, sticluțe de cognac și vin, țigarete etc.

Peste un an, în 1942, Crăciunul a fost sărbătorit de sublocotenentul (r.) Gheorghe Șușanu din Divizia 2 munte în centrul Caucazului, în satul Lesken: *„Aseară am ascultat la radio colindele și cântecele divine care anunță nașterea Domnului și sufletul ni s-a umplut de durere, încât pe unii dintre noi i-au trecut lacrimile. În acorduri duioase de cântec, sufletul, gândul și dorul nostru zboară către țara noastră, unde am lăsat tot ce este mai scump pe lume și pentru care noi pătimim și murim pe pământurile Rusiei"*.

Fiind singurul preot al Diviziei 20 infanterie în încercuirea de la Stalingrad, căpitanul Octavian Friciu a făcut o slujbă religioasă la cartierul diviziei, în prezența generalului Nicolae Tătăranu și a statului major, binecuvântând pomul de Crăciun (un brad ce avea pe el puțină vată și două mucuri de lumânare). În ziua nașterii Domnului, preotul a făcut slujbă la răniții din Bazarguno, apoi s-a deplasat la Pitomnik, unde a făcut un serviciu divin la răniții și bolnavii internați la ambulanță, precum și pentru ofițerii și trupa diviziei.

În 1943, Nașterea Domnului a fost întâmpinată cu bucurie și în prizonierat. *„Seara – consemna locotenentul Gheorghe Tănăsescu –, serbare foarte reușită dată de ofițeri, cu obiceiuri de Crăciun. Coruri, irozi, «Bună dimineața», și «Moș Crăciun». Înainte de masă, s-a ținut în corpul de dormitoare o slujbă religioasă, ocazie cu care s-a sfințit anafura. Ni s-a comunicat de la comandament că avem dreptul să facem slujbă pe corpuri. Astă seară, slujba oficială m-a mișcat foarte mult... Seara ne-am strâns la pomul de Crăciun făcut de Novac și Jean Dumitrescu. Mic și cam sărac, era totuși ordonat cu gust, din nimicuri: vată, ață albă, câteva coșulețe frumos făcute, cu țigări în ele, lumânări mici. O monedă de argint lucea în vârf. Era minunat, s-a stins pentru câteva clipe lumina, s-au aprins lumânările și am cântat cu toții «O, brad frumos!»... Dimineața, au venit trei soldați cu o stea frumos făcută și ne-au urat. Apoi ne-am adunat ofițerii din regiment și ne-am dus la colonei să-i colindăm"*.

În 1944, Regimentul 42 artilerie, a organizat (la Isaszeg, Ungaria) o festivitate adecvată (brad împodobit „cu multă gingășie, imaginație și evlavie" de unguroaicele din zonă, program de colinde și dansuri românești și unguresti, masă adecvată – căprioară, porc, prăjituri după rețete unguresti – vin de Tokay etc.), rezultând „o atmosferă plăcută, de o adevărată înfrățire creștinească".

CRĂCIUN 1914

sau când Dumnezeu a biruit în om

Când ne gândim la Primul Război Mondial, avem în minte doar imagini cu tranșee, morți, explozii, bombardamente, inamici care se urăsc de moarte. Un scurt episod face însă notă discordantă cu distrugerea și disperarea aduse de conflagrație: fraternizarea inamicilor, cu ocazia Crăciunului anului 1914, o ultimă insulă de umanitate și speranță într-un război care, conform comandamentelor statelor beligerante, ar fi trebuit să fie gata până la Crăciun.

Cele mai cunoscute fraternizări au avut loc între soldații germani și cei britanici. Anglia, marea putere navală, comercială și colonială, se lupta pe teritoriu francez cu Germania, marea putere terestră, industrială și europeană. Soldații de rând, infanteriștii mai exact, nu erau pătrunși de ură unii față de alții; ei proveneau din aproape aceleași medii, unii soldați germani lucraseră mulți ani în Anglia pe post de chelneri, frizeri, la rândul lor, englezii vizitaseră Germania, unii aveau rude și prieteni în țara acum inamică.

Cu toate că fraternizarea a reprezentat o încălcare a codului militar, pentru cei implicați a fost ca pauza unui meci de box. În tranșee, inamicul avea o față, soldații din taberele inamice se vedeau și se auzeau reciproc. Se crease o solidaritate a mizeriei frontului, după cinci luni de război crunt – bombardamente, atacuri la baionetă, morți neîngropați, păduchi, șobolani, duhoare, ploaie, umezeală, traume, moartea camarazilor și prietenilor, latrina mai aproape decât bucătăria, dorul de casă, familie, iubită, prieteni, distracție, pace.

Vremea nu ținuse cu cei din tranșee – norii, ploaia și vântul contribuiseră din greu la starea mizeră fizică și psihică în care se aflau oamenii. Chiar înainte de Crăciun însă, vremea s-a schimbat brusc, a dat un îngheț și a ieșit soarele. Imediat, starea de spirit a soldaților s-a îmbunătățit, mai ales că, acum, nu se mai simțeau atât de tare duhorile latrinelor, cadavrelor și mâlului.

În 24 seara, din tranșeele germane se auzeau soldații inamici cântând, cu ajutorul unei orchestre încropite ad-hoc. O voce puternică și foarte melodioasă de tenor s-a auzit clar până în tranșeele britanice, englezii aplaudând la final, până când tenorul german a dat un bis.

În alt sector al frontului, galezii s-au pus și ei pe cântat, după ce au ridicat din tranșee, pe două bețe, o pânză mare, pe care scriseseră „Merry Christmas", și cineva desenase o caricatură deloc măgulitoare cu împăratul Wilhelm al II-lea. Germanii nu au tras în pânza respectivă, deoarece cântau și ei, în pauzele făcute de galezi.

Într-un raport oficial britanic, e descris „armistițiul soldaților" – la ora 20:00, germanii au început să pună lumânări și alte lumini pe tranșeele lor și să cânte. Totodată, le-au strigat britanicilor să iasă în zona dintre tranșee să stea de vorbă, fiindcă ei nu vor trage. Britanicii au ieșit, germanii la fel, cele două trupe s-au întâlnit în zona neutră și au început să povestească în mod cordial. În alte părți, germanii au pus cruci luminate pe parapete.

În unele zone, ofițerii au dat voie doar câte unui soldat, sau maximum doi, să meargă până în liniile adverse pentru a schimba câteva vorbe, a bea un pahar sau a schimba diverse lucruri – ciocolată, conserve, pâine, schnapps, bere, monede, insigne, nasturi militari. După cum bine observa un ofițer britanic, e ciudat că vor fi iar inamici peste o zi-două.

Un ofițer scoțian scria în jurnalul de război oficial al unității sale că germanii au fost cei care au început armistițiul în sectorul lor, venind până la sârma ghimpată, cu intenția de a sta de vorbă cu scoțienii și de a face schimb de șepci de iarnă, decorații, insigne. Englezii le-au dat la schimb budincă de prune, foarte apreciată de germani. Drept mulțumire, germanii au adus până în liniile britanice cadavrele soldaților scoțieni uciși cu câteva zile înainte, în timpul ultimelor lupte. S-au schimbat informații despre prizonierii căzuți în ambele tabere și despre răniții care se aflau în spitalele militare sau muriseră deja. Și ofițerii au făcut schimb de cadouri – eșarfe contra mănuși, drept mulțumire pentru informațiile obținute.

Cei ce aveau aparate de fotografiat au făcut și poze. La Dixmude, soldații belgieni i-au rugat pe germani să le trimită familiilor lor din zona ocupată scrisori și felicitări și să-i anunțe că sunt bine.

în Sfânta Sfintelor și în care lună a anului, apoi de aici se cunoaște timpul în care Zaharia a primit vestea cea bună, și din aceasta cunoaștem și timpul când Elisabeta a zămislit.

... Aceasta era în timpul sărbătorii Corturilor și a postului, iar această sărbătoare se făcea la iudei către sfârșitul lunii septembrie. Așadar, atunci a zămislit Elisabeta. Acum este timpul să arătăm că în a șasea lună de când Elisabeta purta în pântece pe Ioan, Maria a primit vestirea cea de bucurie și a zămislit și ea. Adică, acum a venit la ea Gavriil și i-a zis: „Nu te teme Maria că ai aflat har de la Dumnezeu, și iată că vei zămisli în pântece și vei naște fiu și se va chema numele lui Iisus" (Luca 1, 30-31). Când ea s-a spăimântat și a întrebat „Cum este aceasta cu putință?", îngerul i-a răspuns și a zis: „Duhul Sfânt Se va pogorî peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema. Și iată Elisabeta, rudenia ta, a zămislit fiu la bătrânețea ei și aceasta este a șasea lună pentru ea, cea numită stearpă. Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință" (Luca 1, 34-37).

Deci, dacă Elisabeta a zămislit în luna septembrie, Maria a zămislit mai târziu, în luna a șasea, în martie, și dacă, mai departe, vom adăuga cele nouă luni până la Nașterea lui Hristos, ajungem în luna decembrie, în care și prăznuim această zi.

Am arătat mai înainte tot ce era de zis despre această zi. Numai una voiesc să mai adaug, și apoi voi încheia. Să nu fim nemulțumitori către Binefăcătorul nostru. După puterile noastre, toți să-I aducem de toate: credință, nădejde, dragoste, înfrânare, milostenie, iubirea aproapelui. Dar mai ales, când vă apropiați de această înfricoșată și Sfântă Masă, de Sfintele Taine, faceți aceasta cu frică și cu cutremur, cu conștiința curată, cu post și cu rugăciune. Socotește, o, omule, ce jertfă ai să primești, de ce Masă te apropii! Gândește că tu, cel ce ești praf și cenușă, ai să primești Trupul și Sângele lui Hristos! Când un împărat vă cheamă la masa sa, voi stați acolo cu respect și luați cu înfrânare din bucatele puse pe masă. Aici, însă, Dumnezeu vă invită la masa Sa și v-a dat pe propriul Său Fiu; și îngerii stau împrejur cu frică și cu cutremur, și heruvimii își acoperă fețele, și serafimii strigă cuprinși de spaimă: „Sfânt, Sfânt, Sfânt, este Domnul". Ceea ce ni se dă la această Masă este vindecarea rănilor sufletului nostru, o visterie neîmpuținată, care ne agonisește împărăția cerurilor.

... O, iubiților, viața noastră este scurtă; să fim treji și să veghem! Să ne pregătim bine, să arătăm râvnă către toți și să fim băgători de seamă întru toate.

CRĂCIUN

la Odessa

În Crăciunul lui '49, la Odessa, când intram în cel de al șaptelea an de captivitate, iar marea masă a prizonierilor fusese deja repatriată (încă din '48), s-a produs o ciudată reacție de necaz pe soartă din partea băieților noștri.

„În fiecare an să afișăm aceeași bucurie convențională și să ne facem urări irealizabile și mincinoase? Ne-am săturat și de moș Crăciun, și de «O, ce veste minunată» care nu ne mai vestește niciodată nimic privitor la soarta noastră, cea reală. Ne-am săturat... Mai bine să trecem de acest interval penibil fiecare adâncit în sine, în singurătatea suferinței lui!"

Atunci mi-am ieșit și eu din fire și le-am spus: **„Fraților, împotriva cui faceți voi grevă? Împotriva lui Dumnezeu? Împotriva cui vreți voi să protestați? Împotriva Pruncului Iisus că Și-a permis să Se nască acum, când suntem noi amărâți?** Fraților, dacă noi nu găsim în noi în ceasul acesta sfânt măcar atâta bucurie ca să-L primim cum se cuvine, atunci suntem pierduți și iremediabil învinși. Degeaba am luptat până acum. Între lumina Betleemului și întunericul abisului nu avem altă opțiune. Bucurați-vă! Bucuria e ultima noastră armă de luptă. Dacă nu reușim să ne bucurăm în ceasul acesta înseamnă că am capitulat!"

S-au uitat la mine ca la un apucat, au tăcut, dar până la urmă m-au înțeles. Iar seara aceea de Crăciun a fost una din cele mai luminoase și mai mișcătoare seri din captivitate.

Radu Mărculescu, Pătimiri și iluminări din captivitatea sovietică

TÂLCUIRI
la icoana Nașterii Domnului

Pr. Mihail

Despre icoana ortodoxă se spune că este o „Biblie în imagini", „fereastră spre Cer", pentru că prin intermediul ei Biserica mărturisește pe cale vizuală adevărul de credință. Icoana Nașterii Domnului este una dintre cele mai bogate icoane ale Bisericii în elemente dogmatice, biblice sau din istoria apocrifă. Pentru a înțelege mai bine simbolistica icoanei Nașterii Mântuitorului, o putem împărți în trei registre, care la rândul lor sunt împărțite în trei părți astfel:

Registrul superior simbolizează lumea cerească: *Stânga* – Îngerii care Îl slăvesc pe Dumnezeu; *Centru* – Steaua cu raza călăuzitoare și muntele cu stâncile lui aspre; *Dreapta* – îngerul care vestește păstorilor Nașterea Domnului.

Registrul central simbolizează unirea dintre divin și uman: *Stânga* – magii care aduc daruri Pruncului; *Centru* – Pruncul Hristos, Maica Domnului, peștera, ieslea, boul și asinul; *Dreapta* – păstorii.

Registrul inferior simbolizează umanitatea: *Stânga* – Dreptul Iosif șezând îngândurat; *Centru* – diavolul deghizat într-un păstor; *Dreapta* – moașele Salomeea și Zelemi spălând Pruncul.

Icoana Nașterii Domnului ne arată că toată creația a luat parte la Nașterea lui Hristos: prin cerul cu steaua ce a călăuzit magii, care aduc darurile lor de aur, smirnă și tămâie; îngerii și păstorii, săraci și smeriți, care aduc slavă lui Dumnezeu; pământul care oferă peștera în care să Se nască Mesia.

În primul registru (registrul superior) este zugrăvită *bolta cerească* din care răsare o singură rază, descoperindu-ne că Dumnezeu este Unul. Privind mai jos, observăm că raza de lumină se desparte în trei, simbol al participării întregii Treimi (Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt) la mântuirea omului.

Îngerii din partea stângă sunt reprezentați în lucrarea lor de doxologie, fiind îndreptați spre raza de lumină și lăudându-L pe Dumnezeu, zicând: „Slavă întru cei de sus, lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire" (Luca 2, 14). Putem afirma, fără să greșim, că această cântare, împreună cu cea a păstorilor (din registrul al doilea al icoanei) alcătuiesc primul colind al istoriei.

Îngerul din partea dreaptă este reprezentat în cea de-a doua lucrare, de vestire, fiind aplecat spre păstori și vestindu-le acestora Nașterea Împăratului lui Israel.

Muntele cu stâncile lui aspre simbolizează lumea de după căderea în păcat a protopărinților și a tuturor urmașilor lor. Muntele este alcătuit din stânci ascuțite, care sunt zugrăvite sub forma unor trepte ce par a se uni cu cerul, indicând atât mișcarea de pogorâre a lui Dumnezeu la om, cât și urcarea omului la Dumnezeu, ambele posibile odată cu întruparea Fiului lui Dumnezeu.

În cel de-al doilea registru (centrul icoanei), este zugrăvită *Maica Domnului*, întinsă pe o hlamidă de culoare purpurie – culoarea imperială bizantină – ce simbolizează faptul că este Împărăteasa Cerurilor. Sfântului Andrei Criteanul spune în Canonul cel Mare: „Ca din porfiră S-a țesut Trupul lui Emanuel înlăuntru în pântecele tău, Preacurată, ceea ce ești porfiră înțelegătoare". Maica Domnului este reprezentată mai mare decât celelalte persoane (supradimensionată), pe jumătate ridicată și ținând mâna dreapta în jurul gâtului, ca și cum ar încerca să înăbușe un suspin. Expresia de pe chipul Ei ne arată că anticipează suferințele pe care le va îndura ca Maică a Celui ce avea să pătimească moarte pe Cruce, pentru mântuirea lumii. ... Mama nu își privește Pruncul, ci mai degrabă se uită spre Iosif, văzându-i uluirea pentru această naștere minunată.

Pruncul Hristos este așezat în iesle, care are aspectul unui mormânt. Scutecele în care este înfășat (cu brațele încrucișate pe piept în chipul Crucii) au forma unor fâșii albe, înguste, asemenea giulgiului de înmormântare.

În registrul inferior, *Bătrânul Iosif* este reprezentat în colțul din stânga-jos, așezat și foarte îngândurat. Această tulburare pricinuită de Nașterea lui Iisus ne este zugrăvită în Condacul al IV-lea din Acatistul Buneivestiri: „Vifor de gânduri îndoielnice având întru sine, înțeleptul Iosif s-a tulburat [...], dar cunoscând că zămislirea ta este de la Duhul Sfânt a zis: Aliluia".

Diavolul (sub înfățișarea unui păstor), văzându-i credința îndoielnică, vine și-l ispitește, zicându-i că o fecioară nu poate naște, acesta fiind un lucru contrar legilor firii: „Așa cum acest toiag (reprezentat îndoit sau rupt, simbol al sceptrului zdrobit al fostei sale puteri) nu va mai putea să dea vlăstare, tot așa o fecioară nu poate să nască" (și deodată toiagul a înflorit).

Scena spălării lui Iisus, prezentată în colțul din dreapta-jos al icoanei, ne duce cu gândul la Taina Botezului și este relatată în scrierea apocrifă a lui Iacov și Evanghelia după Matei, unde se vorbește despre două femei – Salomeea și Zelemi – chemate de Iosif pentru a o asista la naștere pe Fecioara Maria.

Icoana Nașterii se face pridvor al Epifaniei, al Pătimirii și al Învierii, dar și al Cincizecimii, ridicând de pe umerii firii noastre o întreită robie și piedică: a păcatului, a morții și a firii noastre rănite.

BAIE DE SÂNGE
în ziua de Crăciun

Mărturia fostului deținut politic Aurel Vișovan, supraviețuitor al Experimentului Pitești

Noaptea de Crăciun răsuna de colinde, de clopoței și de vocile colindătorilor (din orașul Pitești) și a trecut cu greu. Trăiam în aceeași atmosferă de supraînghesuială în care, pe de-o parte erai obligat să stai culcat, iar pe de altă parte nu puteai să stai nici pe spate, nici în altă poziție comodă, fiind atât de înghesuiți, încât ne auzeam respirația și se amestecau transpirațiile. Sarabanda vergelelor metalice lovite într-un anumit fel de gardieni anunța deșteptarea în ziua de Crăciun. Nu-mi amintesc dacă aveam posibilitatea de a ne spăla cât de cât mâinile și fața, întrucât chiuveta din cele două WC-uri era mai mult iluzorie pentru noi, cei aproximativ 100 de oameni.

Am respirat cât de cât ușurați când am început să ne mișcăm și să ne spunem în gând rugăciunea. În sfârșit sosi și terciul (sau apa colorată) din ziua de Crăciun 1949... Am început să ne strângem mâinile unii altora cu urările cuvenite acestei datini și culmea, observam cum din rândurile reeducaților se strecurau din ce în ce mai mulți. Ce gest fratern! mi-am zis... Uite că până și reeducații simt nevoia ambianței frățești în această zi a bucuriei – cum se mai numește ziua de Crăciun. Deodată – brusc – un semnal, un strigăt și sunt lovit fără să apuc să văd de cine peste ochi, în cap, în burtă... parcă s-ar fi prăvălit cerul în jurul meu. Gemete, urlete... Văd cum unii cad la pământ. Simt cum cad și eu și nu mai știu nimic. Într-un târziu mă trezesc cu mâna lui Silviu Murgu pe frunte – și el plin de sânge – realizând că suntem mai mulți îngrămădiți sub priciul de la camera 4 Spital. Ce s-a întâmplat? Nu puteam realiza. Simțeam cum sunt tras de picioare în urlete:

-Ieșiți afară, banditilor! La lumină, să fiți văzuți!

Suntem scoși de sub prici toți cei bătuți, iar în cameră, la lumina zilei, gardienii cu bâte în mână se uitau la noi. Alături de ei îi recunosc pe Țurcanu, Sobolevschi, Popa Țanu și

mulți alții... Culmea! Iată și figurile lui Cori Gherman, Nuti Pătrășcanu, Burculeț și alții pe care-i credeam că sunt alături de noi.

-Au vrut să ne omoare legionarii! striga Țurcanu adresându-se gardienilor. Atunci, un alt răpăit de bastoane, ciomege, poate chiar răngi, lovituri de cizme s-au abătut asupra noastră.

Regizarea a fost mai mult decât puerilă, dar specifică ideologiei comuniste pentru aplicarea terorii prin orice mijloace. Dacă scăpase vreun centimetru de pe noi neînvinețit de frații noștri, gardienii ne-au acoperit într-o baie de sânge. Nu înțelegeam, nu realizam de ce se întâmplă aceste lucruri tocmai în această zi a bucuriei, a Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos? Nu aveam cu ce să ne oblojim rănile, care rămăseseră deschise și sângerau. Era deja către seară. Nici vorbă de mâncare în acea zi. De altminteri, cine ar fi putut mânca ?

Unii dintre reeducați au rămas printre noi ca să ne păzească. Ceilalți s-au strâns în partea opusă și începuseră să cânte un marș comunist pe care îl repetau neîncetat. Și totuși, era ziua de Crăciun. Ziua în care S-a născut Pruncul Iisus, dar pentru noi era o Vinere Mare, Vinerea Calvarului și a deznădejdii. Un strop de lumină – parcă – m-a întărit un pic la gândul că Iisus pe Cruce a fost – până și El – în deznădejde... Dar nu voia Mea, ci voia Ta să fie...

O altă avalanșă de lovituri s-a năpustit asupra noastră. De data aceasta îl văd deslușit pe Cori Gherman izbindu-mă cu putere.

-Cum, și tu ?...

-Gura, banditule! Te cunosc bine ! Să spui tot, tot ce n-ai spus la Securitate. Să nu mai rămână nimic în tine.

Se amestecau loviturile lui Țurcanu cu ale lui Sobolevschi, Burculeț, Nuti Pătrășcanu... Cu toții loveau în niște ființe rănite de moarte, neputincioase. Eram zdrobiți și trupește și sufletește.

Asa că, dragi cititori, vedeți cum am petrecut noi prima zi de Crăciun a anului 1950. Iertați-i însă și voi, cum i-am iertat și noi, pe toți cei care neau supus la astfel de degradări.